

AKATALPA

Mayıs 2021 - Sayı 257

Aylık Şiir ve Eleştiri Dergisi

ISSN 1305 - 7685

Barış ERDOĞAN

BUHARİ KANÇİÇEĞİ KIZIL PELERİNLİ

eskidendi, çok eskidendi tanrılarla hesaplaşma
suçluysa boyun eğer, özür diler, diklenmezdi tanrılar
ara bulucu isa'ydı, gül koklayan fatih'ti, istanbul'du
minyatüre ince bir dal düştü buhari, tek figürlük
sarayda nefes nefese kalmışlık, bir havarilik
düşler çıplak, teraziler namuslu, dili diline denk
ülkeler, kentler, beldeler tam üç parseldi
sabahları yeni düşlerle uyandırıldılar kahire'de
eskidendi, çok eskidendi tanrılarla hesaplaşma

buhari kançiceği, kızıl pelerinli, kendi içinde
gökkuşağı düşe kalka ısfahan'ı bulurdu
ısfahan bunu bilmezdi, sırdı, bilirdi ibn batuta
ben yoktum, sipahiler kayıp, nakkaşlar tutsak
hepsinde meydan geçilene kadar bir ürkeklik
harfler cüce, heceler kısık, anlam sığ mı sığ
ırmaklar birleşince nasıl olur da sığar avucuma
levni, nakkaş nigari, sinan ve matrakçı nasuh
buhari kançiceği gölgesindeydi, kızıl pelerinli

bir ırmağı salmadımdı, deniz aç kalsındı
gölgeler sahipsiz kalsındı, daha ötesi
elleri yoktu, gözlerde yoğun sis tabakası
trajediler yumağı, birinci perde, kambur cüce
bir korkuyla uyanılır, bir acıyla arınılır
hasretliğim surnamelere, düğün derneğe
bir ırmağı salmadımdı, deniz aç kalsındı

hey dedim, demediğimi dedim, şehzadelere
göğsümde bir deniz uğultusu, duyulsun
gözler bu kadar mı sağırdı dilsizliğime
argo utanmaz, yerel dil siyahi, yorum ekşi
meyhanelerde bir şarap eksikti kankırmızı
ısfahan'da bir gül eksikti, kimdeydi tasviri
hey dedim, demediğimi dedim, utandım

çiçekçi, üç boy kançiceği gönder
beni yüzüstü bırakan kadına, kalakaldım

Mahir KARAYAZI

KAR TÜRKÜSÜ

bir ağlamak geliyor
pencerede kar

rüzgâr sesi penceredeki boşlukta ılık
pervazda kuşlar

sonra bir buluttur almış başını gidiyor
alnımda silinmiş yazı, kalmış satırlar

unuttum seni, üstüm açıkken anlıyorum
öyle olmasa nedendir tuz olsun şarkılar

içini düşünüyorum gecelerin
beyaz bir ışık gibi çatılar

karanlık ve köpek sesleri görüyorum aynada
karda adımlarımın çıkardığı izler

pencereden süzülen benim mi gözyaşım
ıslanmak ne güzel, yağmurlar

evlerden almalı buzdolabının sesini
dönmek için de olmalı yollar

çiçeklerin adları var senin de
çocukların olsun bütün sokaklar

gözlerin mi bu, güneş mi batmamış
yakınım sanki öpecek kadar

Gülçin Yağmur Akbulut, Hüseyin Alemdar, M. Mazhar Alphan, Sevdâ Altinkaya, Suat Kemal Angı, Ahmet Avcı, Sevil Avşar, Nesrin Bulduk, Hicret Mirza Cura, Ramis Dara, Orhan Emre, Barış Erdoğan, Osman Serhat Erkekli, Emre Erol, Uluay Koçak Güvener, Zeynep Karaca, Levent Karataş, Mahir Karayazı, Nevzat Konşer, Fahrettin Koyuncu, Mustafa Oğuz, Mine Ömer, Hızır İrfan Önder, Mehmet Özceylan, Serkan Özer, Hüseyin Peker, Halil Şahan, Firdevs Şengül, Selami Şimşek, Gültekin Tezcan, Şerif Tezgörenler, Ertuğrul Tiryaki, Yalçın Ülker, Hasan Varol.

BİREYSELLİKTEN TOPLUMSALLIĞA AĞAN BİR ŞİİR

Halil ŞAHAN

SON SİĞİNAK

*Kekik dağlarda geziyor
Sıkıntı eve kapıyor şehirdekini
Gözhapsi yalnızlığın, gözaltı
Birden yaşılanıyor kişi
Şarkılar diyor ki hatıralar daha dün gibi
Yeni doğan bebekler Tanrıya doğru itekliyor bizi
Uzak cennetler mi kollarını açmış bekliyor
Yoksa bir başka yalan yıldız ruhlar mı gidecek
İyi şeyler yaptım diyorsa kişi
Ölüm o kadar da güç değil
Öğrenmeden gideceğiz
Niye kar yağınca sığırcıklar geliyor
Okuldaki denklemler ekmek almaya yetmiyor
Aşkın yalnızlığın ve hayatın denklemini
Şairlerden öğreneceğiz
Yalnızlık sürüden ayrı kalmış son sığırcık
Bir yandan kar
Ölüm neyse de kişi bir gün
Yaşamaktan da bıkar
Çocuklar ve balonlar
Gelinler ve kuaför
Kadınlar ve alışveriş
Çay ve sigara
Kişi bir gün her şeyden bıkar*

12 Aralık 2018

Osman Serhat Erkekli (*Ürperişler Kitabı*, s. 524,
Astshop Yayını, 2020)

Bu şiiri Osman Serhat Erkekli'nin "*Ürperişler Kitabı*"nı inceden inceye eleyerek seçmedim. Osman Serhat Erkekli'nin 613 sayfalık söz konusu şiirler toplamını karıştırırken ilişti gözüme o. Aslında Erkekli'nin öteki şiirlerinden farklı bir şiir değil. Bazı üstünlükler görmüş de değilim. Üstelik Erkekli'nin genel şiir anlayışını yansıttığını da sanmıyorum. Kaldı ki Erkekli'nin genel şiir anlayışını saptamak gibi bir amacım yok. Benim amacım, bu şiiri kendi verileri bağlamında açıklamaya çalışmak. Gerçi "Son Sığırcık", açıklanmaya gereksinimi yokmuş gibi görünüyor, ama görünüşe aldanmamak gerek. O, yalnızlığının altında yoğun biçimde, insan ve ülke gerçeklerimizi barındıran bir şiir.

Gene de "Son Sığırcık"ı seçmemde ilk dizedeki ilk sözcük "kekik" in etkili olduğunu söylemeliyim. O, çağrışımlarıyla anlığımı (zihin) yakalayiverdi. Tanıdık çağrışımlardı, belki de ondan geniş bir evren açılmıştı önümde. Türkülerin büyümlü ezgileriyle kırların esrik kokularını taşıyan bir evrendi. Ve, tamam işte bu dedim.

Şiirin adı da ilgimi çekti: "Son Sığırcık!" Hemen şiirin tamamını okudum. Sığırcıkların kar yağınca kente geldikleri söyleniyordu, diyesim kırda aç kaldıklarında. Bu da bana, geçim sıkıntısına düşen köylülerin kentlere indiğini düşündürdü. Sığırcıklar, onların simgesi olamazlar mıydı?

Şiir ilk bakışta çok yalın, hatta yalınkat gibi görünüyor. Ama çağrışımlarını biraz eşeleyince ilginç ve zengin anlamlar çıkıyor karşımıza. Bilindiği gibi, halk türküsünde, dağlarda gezen "kekik" değil, "keklik" tir. İki sözcük arasında yalnızca – l- sesi farklı. Öteki beş sesin ortak oluşu anlığımıza birçok şeyi

taşıyor: Dağları, keklikleri, kekikleri, kokuları, güzellikleri (keklik güzel bir kuş)!

Bu kadar da değil: Bu iki varlık, diyesim kekikle keklik, insanoğlunun güzellik algısında yer etmiş varlıklardır. Kekik, güzel kokusuyla; keklik de hem ötüşüyle hem görünüşüyle gönül okşayıcıdır.

Kekik ve keklik: bu şiirde aynı zamanda özgülüğü de simgelemektedirler. Kentin yalnızlığından bunalan insan için kurtuluş doğadadır ve bu iki sözcük bunu da simgelemektedir.

Dahası; anlığımıza "Keklik Dağlarda Gezer" türküsü de düştüğü için, onun duygu ve algı evrenine de giriyoruz. Estetik haz duyduğumuz gibi, halk kültürümüzün bilincimize işlediği birçok duygu da uyanıyor: Aşk; özgürlük, doğaya yakınlık gibi.

Bütün bunlar ilk dizinin çağrıştırdıkları. İkinci, üçüncü dizeler bu çağrışımları pekiştirici nitelikte:

*"Sıkıntı eve kapıyor şehirdekini
Gözhapsi yaşlılığın, gözaltı"*

Kentte sıkıntı var. Kent insanı mutsuz. Ve; üçüncü dizedeki "göz hapsi" ve "gözaltı" sözcüklerine bakılırsa kentteki sıkıntı ve mutsuzluk sıradan şeyler değil. Bu sözcükler, koyu bir suçlama da içermekte. Okuru, ülkede siyasal özgürlük olmadığı düşüncesine götürmekte.

Ne var ki o iki sözcüğün arasına konurulan "yaşlılığın" sözü, duygularımıza da düşüncelerimizi de birden sınırlıyor. Bana mı öyle geliyor acaba?

Sanırım şairimiz de farkında bu sınırlamanın; dördüncü dizede "Birden yaşılanıyor kişi" diyerek o yaşlılığın sonradan ve aniden ortaya çıktığını düşünmemizi istiyor. Ben bununla birlikte o dizedeki yaşlılığın, yaş almaktan kaynaklanan bir yaşlılık değil, sıkıntılı kent yaşamının verdiği bir yorgunluk olduğunu sanıyorum.

Şiir ilerledikçe, şairimiz sanki çalkantılı bir denizde, inip çıkmaya başlıyor.

"Şarkılar diyor ki hatıralar daha dün gibi"

Bu dize bana yine yaşlılığı düşündürüyor. "Hatıralar"a sığınmış bir yaşlı beliriyor anlığımda (zihin). Böylece yorgunluk algım yıkılıyor.

Şairimizin sözünü ettiği sıkıntıların, son kırk, elli yıl içinde gerçekleşen hızlı ve aşırı kentleşmenin getirdiği ve bireyin yaşamına yansıyan sorunlar olduğunu düşünmeye başlıyorum. Bu sıkıntıların yapısında, köyden göç etmiş, doğayla iç içe olan yaşamından yeni kopmuş ve değer yitimine uğramış insanlarımız kentten kaçmak mı istiyor? Bir pişmanlık mı söz konusu? Şiirde bu açıkça söylenmese de, ben bunu düşünmekten alamıyorum kendim.

Bunların içinde aydın düzeyinde olanlar da vardır kuşkusuz. Şairimizin de kaçmak isteyenlerden biri olduğu kanısındayım. Ama o bunun olanaksızlığının da farkında. O nedenledir ki, göç edenlerin inançları doğrultusunda kaçış yolları üretiyor şairimiz, elbette çoğu düşsel.

*"Yeni doğan bebekler Tanrıya doğru itekliyor bizi
Uzak cennetler mi kollarını açmış bekliyor"*

Cennet düşlerine kapılmak da bir kaçıştır.

Ancak şairimizin dindarlığı konusunda kuşku var. Bunun ipuçlarını bir dizesine ustaca kodlamış. Cennetin uzak olduğunu belirtmekle yetinmeyen şairimiz, bir sonraki,

"Yoksa bir başka yalan yıldız ruhlar mı gidecek"

DENİZ ÖZLEMİ

Hep kuzeyden yazdım Akdeniz'i
denizi görmemiş ağaç dallarına
yabani atlar nasılsa öyle uzaktan
hep kuzeyden yazdım Akdeniz'i

Akdeniz saçlarındır, bak güzelsin
sudan dönen ceylan sürüsünden
durup az öteden seyretsem zamanı
su sineği gibi kaymadan aramızdan

dizesinde “yalan” sözcüğünü kullanarak, örtük biçimde cennet inancına kuşku düşürüyor.

Daha önce de değindiğim gibi, şairimiz dalgalı bir inanç denizinde. Çünkü onu sık sık ölüm düşüncesi yokluyor. Tam olarak sıyrılamıyor ondan. Onu anmadan duramıyor. Sanırım, sıkıntılı, bunalımlı bir kent yaşamından kaynaklanıyor bu.

“İyi şeyler yaptım diyorsa kişi
Ölüm o kadar da güç değil”

Bu dizelerin “intihar” düşüncesini, eğilimini de içerdiğini söylemeliyim. Ölümün güç olmadığı o anlama gelmektedir çünkü.

Dalgalanma sürüyor. Sanırım bir yerden sonra ölümden de umudunu kesmiş olmalı ki, kar yağdırıp kente “sığırcık” kuşlarını indiriyor. Böylece hem doğaya açılmış hem de sığırcıkları göç eden köylülerin simgesi yapmış oluyor. Bu benim yorumum elbet.

Umutsuzluk şiirin yakasını bırakmıyor bir türlü. Çünkü kentte koyu bir yalnızlık egemen. O yalnızlık ki, “sürüden ayrı kalmış son sığırcık”tır.

Son dizelerde de, kanımca, gene aynı koyu yalnızlık betimlenmekte:

“Ölüm neyse de kişi bir gün
Yaşamaktan da bıkar
Çocuklar ve balonlar
Gelinler ve kuaför
Kadınlar ve alışveriş
Çay ve sigara
Kişi bir gün her şeyden bıkar”

Bu alıntıdaki dizelerden birinin üzerinde öncelikle ve özellikle durmak istiyorum: “Kadınlar ve alışveriş”. Bu dize bana Kapitalizmin eleştirisi gibi geliyor. Kadınlar, sıkıntılarını yenmek için alışıya düşkündürler. Burada anlatılanın da o olduğu su götürmez. Zaten öteki dizelerde de hep sıkıntıya umar (çare) arama var: Çocuklar balonlarla, genç kızlar evlilikle ve süslenmekle, erkekler çay ve sigarayla sıkıntıdan kurtulmaya çalışıyorlar. Böylece toplumsal düzenin yarattığı bunalımı aşmak istiyorlar.

Sonuç olarak; “Son Sığırcık” şiiri bilgece yazılmış bir şiir. İzlükler ve iletiler ustaca kodlanmış dizelere. Ama bu aşırı imgeci bir tutumla değil de yalın bir söyleyişle yapılmış. Başlarda belirttiğim dalgalanmalarla bile, birden bastıran kent yaşamının yarattığı bunalımlar sezdirilmiş.

PAS

İlk Beyoğlu düş(üş)üm Demir Özlü için

Ah be Tezer
şiir ve İstiklal'den başka söyle kimim var
her defasında Tarlabası'ndan Yenişehir'e yuvarlanan
kumral kalpli o çocuk benim elbette
her defterim şiir ve sinema suçu

Berduş ve beşuş
say ki İstiklal'deyim yine
misafir odalarının damlayan musluk sesi
su kovaşında biriken pas ebru
gençliğim gibi iki cebimde sanki
bu saatte Demir ne gezer İstiklal'de
sevgili Tezer

Hangi köy evine hangi gençliğime gitsem
Pirkanis Gerede Gebze
Çocukluğun Soğuk Geceleri
Hakkari'de Bir Mevsim bıçağı olup
dert defteri derinine keser beni
her dertten herkesten vazgeçtim
otur şöyle Erden abi, anlat desem
o bile anlatmaz ki seni

Kalbime ve defterlerime baka baka
işte yaşılanıyorum ben de--
ah be Tezer, hele söyle
ölüm döşeğinde bile güçlü ve yaşam doluydun sen
Yaradan'dan rica et
ölümde bile yüksek voltajda yansın
varoluşun aşk ışığı!

Yeşilçam, 1 Mart 2021

SİYAH BUĞU

Bir tutam gün ışığı ver bana n'olur
Taşralı bir genç kız bakışı gözlerimde yine
Buğulu sözlerimle süslenip çıkayım sokaklara
Rüzgârlar kadar çocuk
Ve rüzgâr kadar yaşlı
Eski cümlelerden sakınarak salınıp durayım
Erguvan rengi bir pelerin örtüp korkularına

Geçmişini telaşla kovalayanların arasında
Ben miyim o çaresiz, ürkek heveskâr
Az daha beklesin ölüm az daha
Alacaklı kalmamak için incindiğim hayattan
Birkaç sözcük daha fısıldayayım dünyaya

Rüzgârlar kadar çocuk
Ve rüzgâr kadar yaşlı
Yalancıkdan bahtiyar

Bir tutam gün ışığı ver bana n'olur
N'olursun çocuğum ol

SEDAT ŞANVER'İN ŞİİRİ

Ramis DARA

1963'te Şanlıurfa'da doğup ilk ve ortaöğrenimini burada tamamlayan Sedat Şanver İzmir'de Dokuz Eylül Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünü bitirip bu şehirde öğretmenlik yaparak yaşamını sürdürür ve emekli olur, bu ikinci şehirde 1985-2020 yıllarında 11 şiir kitabı yayımlar. Bu kitapların ilk dokuzunu şair 2017'de *Kelimeler Kibir ve Telaş: Toplu Şiirler* adıyla bir araya getirir; ilk dokuz kitabı buradan okuyacağım.

1985'te yayımladığı ilk kitabı *Dilin İsyanı*'nı şair "Babam Reşat Öge'nin anılarını gizleyen bütün nesnelere" ithafıyla yayımlar... Uzunca altı şiirden oluşan bu kitap epey başarılıdır ve şiir çevrelerinde de böyle değerlendirilir.

Şiirlerin yazıldığı yıllar 12 Eylül 1980 faşist askeri darbesini izleyen 1982-83 yıllarıdır.

Darbenin tezgâhlandığı hazırlık sürecinde yazarlar ve üniversite hocaları başta, her gün onlarca insan öldürülürken, darbe gerçekleşir gerçekleşmez bu cinayetler bıçakla kesilmiş gibi durur. Askeri yönetim bütün ağırlığıyla toplumsal dinamiklerin üzerine çökse de o yıllarda henüz reel sosyalizm umudu canlıdır ve insanların bir kesiminin içinde sisli puslu da olsa daha güzel bir dünyanın kurulacağı umudu vardır.

"Bir sabah bulmak isteriz / Kuşların ve çiçeklerin özgürce kükreyeceği // Kuşlara ve çimenlere merhaba" (s. 10), "Hep iyiye ve güzele, daha aydınlık bir geleceğe" (s. 25) gibi umutlu dizeler de; "Türkiye bir yiğidin içli ülkesiydi ki / Gemisini ve türküsünü yitirmiş / Ağlayan anaları ve vurulan gençleri hatırlıyordu" (s. 11), "Yanı başımızda biri ölüyordu/ gözlerimizi kapatıyordu" (s. 20) gibi karamsar dizeler de dönemin yansımalarıdır bir bakıma.

Kitabın sonuna bir tür sondeyiş (epilog) gibi konmuş italik parçada geçen "Hallâc'ın ve Pir'in müridi / Yunus'un mürşidiyim" ifadelerini, şairin ya da şiir kişisinin kendisini Yunus Emrenin kılavuzu, şeyhi gibi görmesindeki espri ya da ironiyi anlayamadığımı söylemeliyim...

*

1990'da yayımlanan *Aşiret ve Otomobil*'deki şiirler şairin yükseköğrenimini tamamlayıp öğretmenlik yaptığı İzmir'de yazılmış olsalar da bir bölümüyle, ortaöğrenimini gördüğü memleketinden izler taşır. Bir yandan, şiir, sevgi, hayat ve bunlar için mücadele (kavga) önerilirken, bir yandan devlet, siyaset, gelenek, din, polis kaskacında kederli ama dirençli bir şiir kişisi vardır karşımızda.

Mülkiyet şiirinde şairin babasının darbe öncesindeki sözde çatışmalı günlerde vurularak öldürülmüş olduğu gerçeğiyle karşılaşırız:

"Babamın vurulduğunu söylüyorlar

dökülen nar tanesi gözlerim

Yeryüzü ağıt

Serseri bir çılgık dolaştırıyorum dilimde

Yeryüzü ağıt

yeryüzü ağıt

yeryüzü ağıt

Doğunun son tanrısı ölüyor böylece" (s. 62)

İlk kitabın o anlamlı sözlerle babaya adanmasının sebebini öğreniriz böylece. Meğer bir öğretmen derneğinin temsilcisi olan babasını siyasi sebeplerle tarayarak öldürmüşler ve şairimiz ergenlik yıllarının başlarında yetim kalmıştır.

İlk kitapla ilgili olarak 12 Eylül'ün tezgâhlandığı günlerde her gün onlarca insan öldürüldüğünden söz etmiştik, meğer

bunlarda biri de şairin bir öğretmen derneğinin temsilcisi olan öğretmen babasıymış.

*

1994'te yayımlanan üçüncü kitap *Haremdeki Kadınlar*, seyrek bağlarla birbirine bağlanan ve bir uzun hikâye ya da film gibi bütünlük oluşturması istenen şiirlerden oluşuyor. Bir yanı sıra Osmanlı saray haremünü bir yanı sıra güncel Anadolu'yu çağrıştıran harem kadınlarından Mihrican'dan yola çıkıp en sonda şairin de "*Ah Mihrican / Ben / Sedat Şanver*" (s. 97) diye devreye girdiği bir bütünlük.

Eski Yunan filozoflarının dünyanın ana maddesi olarak gördükleri Su (Thales), Hava (Anaksimenes), Ateş (Herakleitos) ve Toprak (Empedokles) öğeleri, burada Ateş, Su, Toprak, Hava sıralamasıyla kitabın bölümlerini oluşturuyor.

Şair, kahırlı, eleştirel, lirik bir dille, farklılıklara tahammül olmayan zulmün örgütlü gücü devlete yönelik duygu ve düşüncelerinin, isyanının şarkısını söylüyor gibidir.

Sokakların unutulmaz isyan sloganı "Susma, sustukça sıra sana gelecek" in açılımı gibi şu dizeler:

"Oğullarımızı devşirdiler, kızlarımızla yatak odaları süslendi / Büyük çılgınlık parçaladı meydanları, susuldu / Devlet bunun için katildir / İsyan bunun için insana yakın" (s. 97).

Kitaptan "*İnsan, insanı kucaklamak içindir*" (s. 92) dizesini de okuyarak ayrılalım.

*

4. kitap 2004'te yayımlanan *Gezgin ve Katil* 915 dizeden oluşma uzun bir şiir, bir tür 'nehir şiir' olarak; "*Bir uzaklık olan sevgili'ye / Kendisi uzak, sevgisi hep yakın oğulcuk'a / Anıları bizi asla terk etmeyen babalar'a / Ve elbette / Haksızlıklarımızın değişmez tek muhatabı anneler'e*" ithafıyla sunulmuş.

1993-2003 yıllarında ve kitabın sonundaki sondaki "Şehirler" notundan çıkardığımızı göre İzmir, Nazilli, Ankara, İstanbul, Urfa, Siverek, Diyarbakır'da yazılmış şiirlerden oluşuyor bu uzun nehir şiir.

Genel olarak devlet, siyaset, toplum, din ve ırk ayrımcılığı eleştirisi yapılıyor. Bunun yanı sıra şairin yaşamından yansımalar, sevgilisi, küçük oğlu, vurulmuş babanın anıları.

Çoğul konulu, çoğul sesli, bazen tekrarlı, daldan dala atlayan, bunları ara ara dönüp eksene bağlayan yalın imgesel bir anlatımla.

Kitap adı şu iki dizede geçiyor, dolaylı olarak: "*Bir gezgin: saktısında uzak / Bir katil: ardında hep devlet*" (s. 109).

Kitabın şah dizesi şu: "*Komutanım, düşman yok; her taraf insan*" (s. 114).

Ve insan olarak yazgımız: "*Kırmaya değil, kırılmaya geldik dünyaya*" (s. 117).

*

Beşinci kitap Kendine Akan Su, 2009'da yayımlanır. Tema bütünlüğü kaygısı gütmeyen 53 kısa kısa sayılabilecek şiir. Bunlar hayatı açıklama çabasından ve toplumsal sorunları alt etme mücadelesinden yorgun düşmüş bir bireyin sıkıntı şiirleri konumundadır. Biraz içlenmelerdir:

"Ben seni bir karanlıkta yitirdim / Oysa bir gece çiçeği açıyordu senden bana doğru" (s. 140), "Belki biz de ışıl ışıl olurduk / Bir ömrü birlikte tüketecek kadar zamanımız olsaydı" (s. 141)

Bu arada şair bir kez daha Herkesin Asıl Kahramanı Annesi şiiriyle babasının katledilme olayına döner,.. Şair 16 yaşındayken 29 Haziran 1979'da öldürülmüştür babası:

"Haziran'ın 29'u her daim sıcaktır

*Eğer devlet tarafından öldürülmesi gereken
Bir babanız varsa; 1979'da, Türkiye'de
Emir-komuta zinciri içinde*" (s. 161)

İyice ortaya çıkar ki şairin psikolojisini belirleyen büyük bir travma olmuştur bu katliam.

Kitapta bu şiire benzer bir şiir daha var, içinde tarih adı geçen. Deniz Yolları şiirinin ilk dört dizesi, iki azade ikilik olarak konumlanmış:

"Aşklarımızı temize çekelim

Her 1972'nin altı mayısında, sabaha karşı

*Deniz bize bakıyor şimdi bir dağın ardından
Uzun süre boynu ipte beklemiş gibi*" (s. 171).

Buradaki Deniz, Deniz Gezmiş'tir. İki devrimci dostu Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan'la birlikte şiirde belirtilen tarihte 12 Mart faşist cuntası tarafından idam edilmişlerdir.

Kitap çok hoş, yalın, 9 dizelik kısa, bir kimsesizlik, yalnızlık şiiri olan Kimsesiz'le biter. Alıntı yapmak yerine bulunup okunmasını öneriyorum.

*

Altıncı kitap 2011'de yayımlanan *Devletin Piç Yatakhanesi*, devlet ana teması çevresinde yazılmış 22 şiir var. Şiirlerin tamamının adında devlet sözcüğü geçiyor. Kitabın başında *"Devletin okullarına / Dilinin kepenklerini indirip giden çocuklara"* ithafı bulunduğuna göre, başta Kürt olmak üzere Türkiye'de anadiliyle öğrenim göremeyen kişiler kast ediliyor olmalı. Ancak kendisine şiir adanan şairler içinde Ece Ayhan, İsmet Özel gibi Kürt kökenli olmayan şairler de bulunduğu ve şiirler Türkçe yazıldığına göre, genel ithaftaki "kepenk indirmeyi" daha geniş anlamda yorumlamamız gerekiyor sanıyorum.

Bu arada şair kitaba da adını veren ilk şiiri "Sedat Şanver Öğe için" ifadesiyle kendisine, son şiiri de "Reşat Öğe için" ifadesiyle babasına adanmış. Diğer şiir adanan isimler: Adnan Satıcı, Cahit Sıtkı, Ferit Uzun, Mehmed Uzun.

Kitapta ironik, yer yer argolu, açık, somut bir dille devlet ve toplumsal düzen eleştirisi; devletin uyguladığı ayrımcı politika, köken ayrımcılığı, baskı, zulüm uygulamalarının eleştirisi yapılmakta.

İhanet Olan Devlet şiirinin başına Hafız-ı Şirazi'den *"Ben, asla yabancıardan yakınmadım / Bana ne yaptıysa o tanıdık yaptı"* ikiliği bulunmakta.

Kitapta en etkilendiğim şiirse, Ankara'da dört-beş kişilik bir arkadaş topluluğu içinde (Ahmet Erhan, Hüseyin Ferhad, Muammer Karadaş...) 1980'lerin ilk yarısında birkaç yıl arkadaşlık yaptığım sevgili Adnan Satıcı'ya (1962-2007) adanmış Mahalle Olan Devlet şiiri oldu. Bu şiirin girişinden bir bölüm alıyorum buraya: *"Mezardayız işte, kendimize bir türlü yakıştıramadığımız yerde / Oysa hiç olmayacak diye düşünmüştük bunu // Üstümüzde bizi ısıtacak bir tek giysi yok / Toprağa bir tohum düşse sevineceğiz / Belki yeşeririz diye yeniden / Çıkarız diye belki de kendi kozamızdan"* (s. 211)...

*

2014'te yayımlanan 7. kitap *Cümle Kapısı*'nda 42 şiir bulunuyor. Kitabın adı mimari bir terim. Binanın ana kapısı demek. Nitekim toplam, kapı önü, başlangıç noktası demek olan Eşik şiiriyle başlıyor, mezar üzerine yerleştirilen tahta ya da mermer tabut demek olan Sanduk şiiriyle sona eriyor. Çoğu şiir adı da ev içi terim ya da kavramlarıyla ilişkili.

Ancak şiirlerin aile ya da ev içi hayatı yansıttığı sanılmamalı.

"Adam gibi çekip gidiyoruz işte bu hayattan / Kendimiz dâhil kimseye boyun eğmeden" (s. 255) dizeleri içeriği özetliyor

gibi biraz. Şair yalnızdır, isyanlarla, mücadeleyle geçen ömrünün artık yaşlılık dünyasına girdiğini düşünmektedir. Daha ellisine gelmeden ya da gelirken, çok erken, ama böyle. Alıntılar:

"Kendi bedenimizdeki misafirliğimiz bitiyor nihayet" (s. 259),

"Söyleyin hayata / eziyet edecek başka birini bulsun kendine" (s. 264),

"Anladık / Yaşlılık, hayatın insana son zulmü mü?" (s. 266).

Sevmek tek zenginlik, dokunmak dostluk yoluyken:

"Birbirimize dokunabilesek / Bütün düşmanlıklar anında bitecek elbette" (s. 236),

"Bu yoksul dünyada seni sevmekten başka / Hangi zenginliğim var ki benim" (s. 237).

*

2016'da yayımlanan ve "Her daim hocam Raif Özben'e" ithafıyla sunulan 8. kitap *İskelet Anahtarı*'nda 49 şiir bulunuyor. Deist denebilecek bir psikoloji içinde tanrıya isyan şiirleri gibi başlayan kitap, Anadolu coğrafyasında genel toplumsal eleştiri havasında sürüyor, diyebiliriz sanıyorum.

Hicri takvimin ilk ayının da adı olan Muharrem şiiriyle açılan kitapta *"Peygamberlerin hayalarını tekmliyor müşrikler"* (s. 280) dizesi ilginç. Hemen arkasından gelen yine dini-tasavvufi bir terim olan Zikir şiirinde *"Şefaft dileyen, hidayete eren, gayrullaha yakışan eziyet / Duvarını yıkıp zincirlerini çürüttüğümüz bu sefil kelam"* (s. 283) dizeleri görülüyor. Zahirî şiiri de, azade, *"Tanrım, bütün bu gördüklerine nasıl tahammül eriyorsun"* (s. 287) dizesiyle sona eriyor. Ancak buna benzeri ifadeler önceki kitaplarda da görüldüğü gibi burada kitabın başında da *"Tanrım, bütün bu gördüklerine nasıl tahammül ettin?"* (s. 279) şeklinde bulunuyor.

Kitabın güzel bir aşk şiiri konumundaki İç Kale şiirini okumanızı öneriyorum ve ilk iki dizesini alıyorum buraya: *"Kumlara karışmış en küçük parçan olmalıydım senin / Saçlarının dibi kaşındığında tırnağının ucu mesela"* (s. 321).

Abdal şiirindeki *"Bütün derdim içime saklanan tanrıyı bulmak"* (s. 322) dizesi Deist havayı yansıtmayla ilginç denebilir.

Özetse şu bence: *"Kavgaya etmeden yaşamak mümkün mü bu hengâmede"* (s. 330).

Şaire göreyse şu: *"Dağlara, nehirlere, buruşuk kâğıtlara / Kurşun kalemlerle kendi halinde birkaç satır yazdım / Belli mi olur / Yolunu şaşırılmış bir berduş merak eder akıbetimi"* (s. 331).

*

9. kitap *Muhacir Kelimeler Haritası*'ndaki 25 şiir de bir önceki kitap *İskelet Anahtarı*'ndaki şiirlerle aynı yıllarda-yaşlarda ("50-53 yaş şiirleri" açıklamasıyla) yazılıp aynı yıl yayımlanıyor.

Ve Sedat Şanver'in ilk dört kitabından sonraki bu da dâhil son beş kitabının başında Tanrım diye başlayan birer epigraf (tanımlık) var:

"Tanrım, yazıyı hak edecek ne yaptım ben?" (*Kendine Akan Su*, s. 135)

"Tanrım, / Yaşadıklarımı unutmaya yetecek bir ömür ver bana!" (*Devletin Piç Yatakhanesi*, s. 192),

"Tanrım, / Ben bütün bu yalanları söylerken / Sen dilimi niçin lâl etmedin?" (*Cümle Kapısı*, s. 229),

"Tanrım, bütün bu gördüklerine nasıl tahammül ettin?" (*İskelet Anahtarı*, s. 279),

“Tanrım, / Biz sürgün yollarında kırılırken / Sen hangi sokaklarda dolaşıyordun?” (Muhacir Kelimeler Haritası, s. 337).

Evet, tanrıya sitemlerle başlayan kitap, bir ara lirik ve hoş aşk şiirleriyle devam ediyor, sonunda yine tanrıya sitemlerle, yakınmalarla, yıkık dökük bir yenilgi duygusuyla kapanıyor. Kitabın başındaki epigraf son şiirin sonunda da yer alıyor, bağımsız üçlük olarak: “Tanrım, / Biz sürgün yollarında kırılırken / Sen hangi sokaklarda dolaşıyordun?” (s. 389).

Sürgün ve muhacir aynı anlam alanında varlık kazandığı düşünülen kavramlar. Ancak günümüzde göçmen sözcüğüyle karşılaşılsa da muhacir köken itibarıyla hicret eden anlamıyla tarihte Mekke’den Medine’ye göçenlerden hareketle dini bir içerik de taşır. Şairin muhacir ve sürgün kavramlarıyla Urfa’dan İzmir’e gelip yerleşen kendisi başta olmak üzere Doğu Anadolu’dan Batıya göç eden Kürtleri kastettiğini sanıyorum.

Kitabının başındaki “Muhacir ömrümün kalan tek tanığı / Kız kardeşim Rabia Öge’ye” (s. 337) ithafı da bu anlamamıza destek veriyor tabii.

*

2018’de yayımlanan 10. kitap *Kâbusnâme*’de iki bölüm halinde sunulmuş tam 106 şiir bulunuyor. Uzun dizelerle kurulu bu kallavi kitap oku oku zor bitiyor. Çoğu bütünlükten uzak mozaikler parçalarına benziyor bu şiirlerin.

Ergenlik ve gençlik yılları, bunların anıları geride kalmış, aşk cinsellik tutkuları tavsamış, baştan bu yana zaten hep var olan Anadolu coğrafyasının ve genel insanlık durumunun, ölümlülüğün insana yüklediği sıkıntılar biraz daha yoğunlaşmıştır.

İşte bir tür içerik özeti: “Bu mahşerde, bu deli kalabalıkta, ortasından irin akan bu ülkede” (s. 115), “Söyleyin, ne anlatabilirim size bu coğrafyanın hikâyelerinden başka” (s. 118).

Temelde de hiçlik duygusu baskındır epey artık. Hiçlik duygusu Şanver şiirlerine yedinci kitap *Cümle Kapısı*’ndaki Yemek Masası şiirinde “Ama sadece insandan insana geçebilir hiçlik korkusu” (s. 252) dizesiyle girerken, bu kitapta biraz yoğunlaşır, sağanağa dönüşür:

“hiçlik ülkesi kimin umurunda” (s. 57), “hiçliğe saldırıyor süvariler” (s.79), “Börtü böcek sırtını güneşe verip hiçlik diyarına yürüyor” (s.82), “çaldığımız her kapı hiçliğe açılıyor” (s.102), “Ne olacaksa bir an evvel olsun; hiçliğe razıyız” (s. 117), “hiçlikte kıvranıp duran hayat provası” (s.121).

Sedat Şanver’in bu kitabının adını, Kaykâvus bin İskender’in 1082’de yazdığı *Kâbusnâme*’sinden aldığını görüyoruz. Şiirlerin başında bu tarihi kitaptan bir alıntı bulunuyor: “Şunu bilmiş ol ey oğul, / Bütün hünerler içinde söz söylemekten daha iyi hüner yoktur!” (s. 5)

Şairimiz de bu görüşte ki kelimeleri acı ve tatlısıyla baş kaçıyor: “Kelimelerden başka bizi mutlu edecek ne kaldı elimizde” (s. 68), “Kelimelerden damuttığımız bu zehir bize bir ömür yeter” (s. 55).

İyilik iletileri veren tarihi Kâbusnâme yerine genelde olumsuz ters iletiler veren ahir zaman kâbusnamesi gibi biraz da bu kitap.

Her şeye karşın iyicil duygularla ayrılalım, işte tutamağımız:

“Efendiler / Yazın artıklarına şarkı söyleyecek ağustos böceği her yerde bulunur / Nadasa bırakılmış tarlaya ağıt yakacak karıncayı çağırın bizden yana” (s. 37).

*

2020’de yayımlanan 11. Şiir kitabında 6 bölüm halinde sunulmuş 86 şiir bulunuyor. Bir önceki kitabı sürdürse de, ondan biraz daha lirik ve bütünlüklü parçalarıyla, nefes alınabilir bir kitap.

Bu arada son iki kitapta tanrının yerini sevgili alıyor gibi, tanrım seslenişi sevgilim seslenişi oluyor. Epey bir şiirin sonlarına “sevgilim,” seslenişi görülüyor.

İlk kitaptan buna, bütün kitaplar boyunca 1. tekil anlatıcı şiir kişinin ya da şairin arada bir durup durup seslendiği ve başlarda şairin arkadaşı, ikinci beni olduğunu sandığım Usul adlı kişinin son kitaplarda, özellikle bunda, sevgili olduğu ortaya çıkıyor:

“Usul, sevgilim / Benim bu hayattaki en büyük, en güzel yenilgim” (s. 12), “Usul, sevgilim / Bana doğru yürü, bana ve / Bildiğin en ilkel pişmanlık biçimine” (s. 73).

Sedat Şanver şiirlerinde diğer şairlere gönderme, çoğu şaire göre daha az; gözüme çarpanları yazı boyunca kayda geçirdim; ancak bu kitapta çok ilginç bir gönderme söz kodusu: Bir Günün Sonunda Şüphe şiiri, Ahmet Haşım ünlü Bir Günün Sonunda Arzu şiirine yazılmış çağcıl ve ironik bir nazire gibi (s. 55)

“Akşam / Sarhoş akşam, ayyaş akşam, berduş akşam” dizeleriyle başlayan şiir “Akşam / Cahil akşam, küskün akşam, korkak akşam / Baş köşeye kurulmuş kimi kimsesi olmayan perişan akşam” dizeleriyle bitiyor.

*

Sedat Şanver’in 11 kitaplık şiir külliyatını okumayı bitirdik-bitiriyoruz. Bu şiir genelde eleştirel, yakınmalı, arada ender olarak lirik, en çok birkaç dizenin birbirini sürdürdüğü, bunun dışında birbirinden kopuk dizelerle oluşuyor. Sadece dizeler ya da satırlar değil; bazen aynı dizedeki tamlamalar, sözcükler de birbiriyle ilişkisiz. Şairde güzel dize kurmaya bir karşıtlık seziliyor. Arada bir güzel dize kurulur gibi olduğunda, bunun sonuna getirilen ayrıksı parçayla bu güzellik gizlenmeye ya da bozulmaya çalışılıyor. Uyaktan, klasik söyleyişle kafiyeden, bu kadar ürken, kaçan, sanki nefret eden bir şair okuduğumu hatırlamıyorum. Bu şiirler, ama şiirler, bir metinler toplamı gibiler.

Şair soyutluğu, kopukluğu, dağınıklığı kitapların bölüm başlıklarına, hatta şiir başlıklarına belli bir senaryo doğrultusunda somut adlar koyarak gidermeye çalışıyor. Terzi, devlet, harem gibi.

Eleştiri ve yakınma ilk kitaplarda öncelikle devlete ve onu belirleyen politik bakışa, coğrafyaya, biraz da toplumsal yapıdaki haksızlıklara, aklaksızlık, liyakatsızlık ve vefasızlıklara yönelikken; son kitaplarda bu bağlantı ortadan kalkıyor, somut göndermeler seyreliyor ve doğrudan toplum, genel davranışlar, tutumlar, yaklaşımlar, âdetler, görgü kuralları, sonuçta biraz güncellik, çağ eleştirisine dönüşüyor. Kendini de işin içinden sıyırmadan, bizzat içine katarak. Olumlu, toplumca, genel mantıkça doğru bulunacak bir mesaj verilmemesi özel önem verilerek.

Sedat Şanver’in Şiir Kitapları

İlk 9 kitap (*Kelimeler Kibir ve Telas: Toplu Şiirler*, Yazı Kültürü, İzmir, Aralık 2017, 400 s.) içinde:

Dilin İsyanı, 1985

Aşiret ve Otomobil, 1990

Haremdeki Kadınlar, 1994

Gezgin ve Katil, 2004

Kendine Akan Su, 2009

Devletin Piç Yatakhanesi, 2011

Cümle Kapısı, 2014

İskelet Anahtarı, 2016

Muhacir Kelimeler Haritası, 2016

Kâbusnâme, Yazı Kültürü, İzmir, Aralık 2018, 128 s.

Terzi Sökükleri, Yazı Kültürü, İzmir, Nisan 2020, 112 s.

MEKTUP

Kalem kâğıtla –
Hayat diye tek kopya
Yazdım el gibi.

Kutuya koydum –
Kırılacak cevizler
Yapraklar, rüzgâr.

Gençliğim esti –
Saçlarını savuran
Göğsüm yel gibi.

Yerinde yoksa!
Aklım, Esrar Ağacım
Dikensiz günler.

Soru dağılır –
Sise de yazsan aynı
İyi dilekler.

Kimsem yok benim –
Kalbin, bir avuç toprak
Tohumum bekler.

Evrenim, yaşın –
Çatlamayan ne ister
Anlaşıldım mı?

Yapılan kalır –
Rilke'nin camdan gülü
Affetsin yeli.

Duyuyor mudur?
Tanrı'sına yakarır
Sadece insan.

Efsunlu orman!
Göğsüme koy elini
Son bulsun yazmak.

DAĞLARIN ARDI

Dağların ardı dinazorların,
Tatlım, gölgeni kafana takma.
Ağıtlar ki korkarım,
Göle çeyiz...
Saçların,
Yüzüme Akdeniz.
Doğum masalını saklayacağım
Göğüslerimin arasında.
Bakma!
Saklayacağım
Sevişirken vicdan çayını
Kavakların pencereden bakan rüyası erkek.

Bodrum, 19 Mart 2021

2020 DİZELERİ

4 Ocak 2020

Camları bile ısıtmayan kış güneşi
Aldatır insanı sahte bir gülümsemeyle
*

Yılların da var bir acelesi
Peşi sıra geçip gidiyor içimizden
*

Bana gel ey şiir
Bana gel ey
Gel ey

Ey
Şiir
İçim dışım kupkuru
Kavruldum sensizlikten
Gel de çal beni ey şiir
Gel de aç beni bana al beni
*

Günün bir hakkı vardır
Ödemeli vakit geçmeden
Kalsın bizden bir şey geçen güne
Kalsın zamanın ötesine

***

Beni bana yazmışlar
Yok bana benden başka bir ben

13 Ocak

Yıllardır okurum
Hiç ulaşamadım
Gözlerinin son sayfasına
*

Her sabah
Yaşamak fışkırır gözlerinden
*

Bir kitaba sığdırılabilsen aşk
İkinci kitabı yazmazdı kimse
*

Dünya koştukça benden
Kendim kendime yerleşiyorum

14 Ocak 2020

Küçük Mutluluklar

Dışarı çıktım bugün
Eve ekmek götürdüm
Şükürler olsun Allah'ım
Evim de var ekmeğim de

26 Ocak 2020

Havalar ısındı kalbime sen gelince
*

Birazdan ağlar gök
Saçlarındaki yangına

ŞİİRDE İLERİ YÖNELİK ÇÖZÜLMELER

Hüseyin PEKER

Bircan Çelik'in *'Raylar Yeşil İspinoz'* (Öteki yayın, 2020) adlı beşinci ve son şiir kitabına; isminden yola çıkarak baktığımızda, kelimelerin, özenin kırılma eğilimi daha baştan göze çarpıyor. *'Macivert karınca ağa takılan deniz'* ilk bölümün başlığında dikkat çeken değiştirim, Lacivert rengin de 'macivert' olarak okunuşuyla oluyor. Kitapta sık rastlanan bir şey bu. Kelimelerin farklı okunuşu: (erobizm, harkırmızı vb) Hüseyin Cöntürk'ün *'Çağının Şairi'* kitabında söylediği sözler geliyor bir an usa: *'Bizdeki edebiyatta da, eski biçimleri bozarak, kırarak yepyeni biçimlerde ortaya çıkan çoktur.'* Aynı alanda Erhan Altan'ın *'Sıfırlı Yıllarda Deneyim'* kitabındaki şu sözlerle de arayı kapatıyor: *'İkinci Yeni'de söz diziminin bozulmasıyla kendini gösteren gramatik ayırışma, 2000 sonrasının şiirinde sözcüğün deformasyonu sınırını da geçti.'* Şimdi tüm buralardan Bircan Çelik'in tek dizesine atlayarak işin nereye vardığını çözmeye çalışalım: *'kimin suçuydum da akıp gittim tuhaf gül mezarlığıma'* bu dizede kendine özgü söyleyiş ve kırma biçimi kitapta birçok dizede, özellikle kendine özgü bir tarz olarak geliştirilmiş. Kitabın adını veren de bile *'Raylar Yeşil İspinoz'* kelime bulamacı bilhassa karıştırılarak söylenmiş. Şair bu adın, Ankara Gar olaylarında patlayan bombanın etkisiyle ispinoz kuşlarının rayları üzerindeki ölümüne saçılışını ifade etmek için yazdığını ifade ediyor. Ama kırarak söylediği için, böyle anlaşılması güç bir anlam ürperiyor ortalıkta.

İlk iki bölümünün koyu bir aşk üzerine temellendiği, üçüncü ve son bölümünde, Metin Eloğlu, Gülseli İnal arası bir bulamacın içine karıştığı iddia edilirse, Bircan Çelik'in şiirini geliştirme adına dalıp çıkmayacağı tarz ve koşullar yok denecek kadar az da denebilir. *'adem, minarenin kaart sesini duymadım deme'* dizesinden başka *'sunturlu istanbul', 'türbülanı yüksek küfür', 'bizim kopuk o güzelleşti faili raylarda'* gibi söyleyişler arasında yer değiştiren B.Çelik şiiri, sözcük seçimine özen göstererek, kapalılık ve soyuta yaklaşan bir tarzı benimseyen, hatta ölçülü sözle şiiri karıştıran ve dolaylı olarak akılcı bir şiire kavuşan bir şairi anımsatabilir. Yarattığı şey teknik üstünlükle açıklanabilir mi? düşünceleri simgelerle anlatma yolunu seçmeyi ve duyurmayı anlatan bir şiir mi koşturuyor şair? Bilinci boşalması ve değerlerin köklü şekilde yenilenmesi ile açıklanabilir mi?

Bircan Çelik *'cinlerim bugünlerde hallerime gülerek adımları aşk koydu'* diyor. Bu tür haller bütün değerlerin köklü şekilde yenilenmesi ile açıklanabilir.

Yeprem Türk'ün *'Türk Şiiri 2020 Yıllığı'*, Kuruluş dergisi ocak-şubat sayısının eki olarak verildi. Geniş boyutlu 115 sayfalık, nitelikli çalışma, özenilmiş yazı ve yorumlarla her kesimden şiire gönül vermiş ve Y. Türk'ün beğenisine uğramış şairler toplamından oluşturulmuş. Alıntılıdığım giriş yazısına ait satırlar, düşündürüyor okuru. Hayli savlı ve yorum bekleyen satırlar: *'Doksan kuşağının birçok şairi şiir yazdı. Ve üç beş de deneme kitabı. Tezi yok şairin. Bazıları şiirini ve poetikasını var etti ama, bir yaşam felsefesi üzerine konuşmadı. Doksan kuşağı şairleri, şiirlerinin poetikası adına çok metin üreten bir kuşaktır. Ama yine de şiirlerini iyi anlatamadılar. Bunun nedeni elbet tez yokluğudur. Türk şairinin üç görevi vardır: 'Şiir, Poetika, Tez' Doksan kuşağı görevlerini eksik yaptılar... Tezsiz poetikaların fazla bir önemi yoktur.'*

Şiir yıllığında Osman Serhat Erkekli'den Hüseyin Ferhad'a, Enis Batur'a, Ahmet Güntan'a, Serdar Koçak, Enis Akın'a, Erkan Kara, Ramis Dara ve Salih Bolat'a varan birçok şair değerlendirilmiş ve şiirlerinden örnekler alınmış. Özellikle çeşitli dergiler taranarak yapılan bu seçkide şiirlerin üstünlüğü yapılan şair değerlendirmeleri çok dikkat çekiyor. Küvvetli sezgi aralıklarıyla yapılan değerlendirmeler, inceliklerle yerleştirilmiş. Örnek bir çalışma diyebilirim.

Serkan Özer'in iki kitabı var elimde. Çıkardığı ilk iki şiir kitabı bunlar: *'Koş Kışot'* ve *'Dağınık Atlas'* Bu iki isimden yola çıkarak şairi anlamayana başlayabiliriz. Koş dediği emir kipiyle başlanan Cervantes'in ünlü kahramanı Don Kışot'un gülmece taslağına dönüşmüş halidir. Adeta maceracı kahraman, burada şairin değirmenlere mızrağıyla koşturan kendisiyle benzeşmektedir, Kahramanın sevdiği edimiyle ata biner gibi koşturulmaktadır.

Dağınık Atlas'ta aynı kahramanın yol aradığı yerlerin adresi gibi, bir farkla dağınık ve uçsuz bucaksız. Bu iki kitap isminde şair, ikinci kitabın ilk sayfasında adadığı gibi *'geçmişin, geleceğin bütün dağınıklığına'* doğru ilerlemektedir. Günün içinden, yaşadığı yaşam süzgecinden ayıkladığı edimler üzerinde konuşuyor şair. Dizelerinin etkileyici ve kalıcı olduğu konusunu kendine sorun etmiyor. Çünkü her olaya yaklaşımında humour, ince alay gizli. Nüktedan gibi konuşmaktan, göndermeler yaratmaktan hoşlanıyor. Serkan Özer, okuru eli boş döndürmeyen bir şair. Söyledikleri mutlaka bir yere varıyor. Çünkü onları daha önce dergisini de çıkardığı 'yara bandı' ile birbirine tutturmaktan yana. *'kanayan bir yara bandıydım oysa'* dediği kadar, *'yara çok, bant yok'* diye hayıflanmayı da biliyor. Şairde yara bandı simgesi birbirine tutturulacak yaşama halinin, birbirine eklenecek yerlerini kurtarıyor oysa. O sözdeki titreşimin cilvesinde yararlanıyor. Aynı şekilde *'Roma'ya gittim diye / İstanbul bana küsmüş'* dizesinin çıktığı yer de aynı. Durumlarla cilveleşen, durmadan ironik sıkıntılara tıklıp kalan bir anlatımı var. Kısa-i kestirme yollu dizelerle anlatmak istediğini neşeye boğan bir yaklaşım. Okuru sıkıntılara boğan değil, gülümseterek yaklaştıran çağrışımlardan örülü buluşmalar. *'Parmak ısırılan ayrılıklar, sıfır için yüzülen denizler, tasvire muhtaç şiir şişeleri, oltasını atarken rast makamı çalan çocuklar'* imkansız adına yapılan buluşmaları şair, imkanı yapıyor. Çanak kale takıntısını, akan denizde akıntıya kaptıran bir süreklilik.

Bence Serkan Özer, birçok yarattığı buluşu usta olmak adına yapıyor. Bu uğurda onu ustalık yolunda saymak da gerekiyor. Kaşla göz derken *'yaşla göz'* deyiveren bir kaçamak denizci. Balığını hangi oltaya kaptıracağından emin olana kadar böyle bu!

Ali Özgür Özkarcı adı epeydir biliniyor. *'Heves'* dergisi etrafında Mehmet Öztekinle başı çektiği günlerden, Ömer Şişman'la (Franko Puspas'la) Ahmet Güntan'la *'deneyisel'* koşuda yerini aldığından beri. *Sonra Duvar* ve *Natama* dergileri etrafında Enis Akın, daha birçokları ayrı ayrı buluştular. Çizgileri çok uzak değilse de Özkarcı'nın toplumsal yığılmalarla farklılaşan şiiri kendine daha farklı yer etti. Şiirde tekniğe bakarak düzleşme, somut şiire yaklaşma eğilimleri son kitabı (2020, Edebi Şeyler yayını) *'Sonu Yoktur'* da daha belirginleşti. Şiirlerde özne belirginleşti, flu ve çekmeyen bir operasyonun parçası gibi netleştiler. Bu son kitapta *Dağınıklığım için herkesten, ölümlü olduğum için tanrıdan özür dilerim'* demektedir şair. Dil ve şiirin belirlediği oranda yaşamın içinden süzülerek konuşur aynı zamanda. Olayların bütününe müdahale etmez, biçime de bir kurgu gibi aşırı değer vermez. Ama anlattıkları seçilirse, hep ters kepece bakışlarla dikleşen bir şair tipi; kurduğu inşaata somut yerden bakmayı

Gülçin Yağmur AKBULUT

KANDİL

Gecenin duvarında bir dizi kandil
yol gösteriyor söken şafağa

Ömrümün teleğine dizilmiş kuşlar
bana aşkın alfabetini öğretiyor

Güz sesi var eski kaldırımlarda
biraz da yağmurun serin sesi

Çok çok uzağında yıldızlar
kasaba, rüyasız derin uykularda

Bir yolcuğu bekler gibi bakıyorum
divanında oturduğum ulu şafağa

Ay düşüyor sulara sonra yıldızlar
göğsüm bir kelebek yuvası
mavi sürmesiyle geliyor sabah

Yalçın ÜLKER

MUCİZE

Herkes o gün ayakkabılarıyla çıkmıştı dışarı
Bir tek sen pabuçlarınla gelmiştin

Birdenbire buralardan değildin artık
Bir sefirin kızıldın besbelli birdenbire

Öbür nisalar birdenbire baciyan-ı rum
Sen hangi goncaya dahildin birdenbire

Düşledim seni bakarak maviliklere
Köpükler yağıp durduyu gökyüzünden

yeğlemektir: *'Hepsi beklemek için kabuksuz bir kurtuluş ister, Ama kabuksuz hiçbir şey yok maalesef'* Dizeci gelenekten kopma çabası gözlenir şairde. Bunu da lirik söylemden öte adım atmakta, *'Önce babamı suçlamaya başladım, sonra annemi suçlamaya başladım'* çelişmeler denizine kulaç atmakla sonlandırmaktadır. *'Kardeşimle kendimi kıyaslamadım hiç'* örgüsüyle de kendini dünyaya sığdırmamanın tam resmini ortaya koyarak... Bir istemsizlik şiiri *'Sonu Yoktur'* Hani ağzınızı burarsınız ya tadınız kaçtığında, Özkarıcı'nın da çizmek ve kaçmak istediği profil bu. *'Bir çobanın öldürülünce kimsenin umursaması'* fikri şairin oldukça karamsar duygularla örtbas etmek istediği, imgelerle konuşan bir dünyaya geçiş yapma istediğinin kurulduğu bir potadan ibaret.

Yarına kalacak şairlerin başında sayıyorum Ali Özgür Özkarıcı'yı. Annelere saptığı, oysa sevdiğine uzayan gölgesinin de sonu olmadığını ifade ettiği bir Arap bülbülünün sesine benzer irkilişimizle.

Nevzat KONŞER

UMAY

Yandım, irkilişin perdesindeki sestem
tenimdeki derin uğultuya uyandım

geç gelen yağmurdun üzüntüye
özrümün dallarında tomurcuktun

kendimle çıktım yokuş yukarı hayata
orada ölüleri vardı yapılan hataların

kimse görmedi beni sesime kimse gelmedi
kapladığım boşluğu hissettiler sadece

yalnız kalanların düştüğü delikten
bakınca gördüm uluyan gölgeleri

öyle ki kördüm belki gözümün bilmediği
bir arzunun pigmentini ördüm

doğmak mı nasıl asil bir kelimedir
ve iledir şeylerin arasındaki bağlaç

yaşama ipekten beyazlarla konan
gümüş saçlı kuşa hemen ellerini aç

bir damla süt getirir göğün bakracından
sürer dudaklarına mayalanman için

çünkü saf akıllı gölün derin yerinde
yetişen bir su altı meyvesidir tin

ve pembe buluttan düşer sonsuz ışık
göverir yaşam ağacının kollarında

bir çocuk şükreder boşluğa!

Mehmet ÖZCEYLAN

SONRASINDANDIR

(bana onlardan kalma dualar etmemelisiniz!)

dünyanın tüm renklerine aldanmışken,
sen badem ağacında açsan,
ben adını bilmediğim çiçek olsam:

sedef çakıyla soysalar bizi,
söylesek toprağın hep doğurduğunu,
dişimizi söker bir acının koynunda,
unutmayı bir daha, bir daha öğrensek:

gölgemize yetişemediğimizi kimler bilecek,
kollarımı unutulmuş peygambere açıp sarıldığımı?
sorsalar anlatırdık antik dillerde türküler bildiğimizi:

nasılsa anlatacaktı tanrı köklerinde ne olduğunu?

AKDENİZ'İN ACI SARISI

Hasan VAROL

Bir şiir kitabı okurken aklımdan, önce şiirle ilgili yeni okuduklarım geçer. Okuduklarımdan süzülerek bende kalanlarla bir değerlendirme yaparım, bir çeşit onlar yol gösterir yeni okuduğum şiire. Ölçütüm, okuduklarımdan beslenmiş beğenimdir.

Her şiirin yazıldığı yıllarda kabul görmüş bir şiir beğenisi vardır. Dilde de bir beğeni ve ortak kullanılan sözcükler vardır. Sözü yaşatan dildir, ona yüklediğinizdir sizi var kılan. “Dilin de, bir bakıma, alışkanlıklarla bağımlı olduğu, beğeniye de yaslandığı gücünü imgelerden, daha çok yaşantıdan, anılardan aldığı bir gerçektir.” (S. K. Aksal, *Denemeler Konuşmalar*, YKY s. 65)

“Bir mısra yazabilmek için insan, birçok şehirler görmeli, insanları nesnelere görmeli, hayvanları tanımalı, kuşların nasıl uçtuğunu hissetmeli, küçük çiçeklerin sabahları açarken nasıl titrettiğini bilmeli (...) Anılar da olmalı; (...) Çünkü anılarla da bitmez. Onlar ancak içimizde kan, bizde bakış davranış oldukları, isim sizleştikleri, artık bizden ayırt edilemedikleri zaman, işte o vakit, çok seyrek bir saatte, bir mısram ilk kelimesi, anıların arasından, anılardan çıkıverir” (R. M. Rilke, Çev: B. Necatigil, de y, 1966, s. 21)

Şairin yaşanmışlığı önemsemesi, yaşanmışlıktan sözcük dağarcığı yapması, dolayısıyla şiirini de buradan çıkararak yazması olağandır. Konuşma dilinde sözcükler para gibidir, dolaşır, iletişim kurar. Sözcükler bizde olanı yüklenirler, yeni olanı pazara çıkarırlar. Dil bunu başarır. Şiir, sözcüklerden var eder kendini.

Hüseyin Cöntürk, B. Necatigil üzerine yazarken, “İyi bir şair olmanın en az iki koşulu var: Klişeleşmiş dille yazmamak ve bir şeyler getirmek” (Behçet Necatigil ve Edip Cansever Üstüne, s. 7) demekte.

Yine, “İyi şiirin ilk koşulu nedir?” sorusuna Doğan Hızlan: “Klişeleşmeye karşı olmak. Şiirde klişeleşme, belli kalıpları, ortak duyarlıkları ve beylik tema’ları işlemek biçiminde özetlenebilir” diyor. (*Yazılı İlişkiler*, Altın Kitaplar, s, 280)

Bunları neden anımsattım; çünkü Musa Öz’ün çocukluğu, yaşantısı kent yaşamı dışında geçtiğinden, sözcükleri oradan, söylemi yeni, bilinen bir şiir gibi değil, özgün bir şiir sunmakta bize. Her şair, döneminde yazılan şiirden mutlaka etkilenir, doğru; ancak kendi şiirini sözcükleriyle, bir şiir tadı farkıyla da sunabilir okura. Musa Öz bunu başarmış. Çok kullanılan, alışılmış sözcüklerden ve klişeleşmiş bir söylemden uzaktır. O bir güneşli, Akdenizlidir, mutlaka Akdeniz havasını duyumsatır sözcükleriyle dizelerinde. Coğrafyası Akdeniz. Doğal olan da budur.

Şair ilk elde var olan bir beğeni içine gelir, demiştim. Zamanla kendi beğenisini bulur ve ortak beğeni dışına çıkar, kendi şiirini kurar. Musa Öz şiirlerinden aldığım sözcük öbeklerine bakalım:

“*telaşlı pazartesi*” s. 32

“*göğü yürüyen ayaklarım*” s. 32

“*güvercin kursağı*” s. 34

“*gökyüzü sütlenir*” s. 36

“*çayrıkların düşümlerini çözüp*” s. 36

“*ekinlerin topukları*” s. 37 vd

Böyle taze, alışılmamış bağdaştırmalar okuyorum. Bu kendine özgü bir dil kurma, şiiri var olan yüzeysel görüntüden uzak, içsel, daha bir derine, derindekine gitmemize yarıyor. Her şairin yeteneği dili kullanmada ortaya çıkıyor. Yukarıda bilinen

bir sözcük olan “kursak” sözcüğünü, gerçekte güvercinin de kursağı vardır, ama ilk kez Musa Öz’de okuduğum için yeni buldum, sevdim. Bilinen bir bağdaştırma olsa da ilk karşılaştım. Anımsayınız “kursaksız” biçiminde de kullanılır konuşma dilinde, sokakta. Sözcükler anadilimizde ortaktır, onları böyle dizmek, yeni bir dizimle sunmak şairin işidir. Alışılmış, var olan beğeniden ayrılmak da bu yeniliklerle oluyor.

Yine bilinen bir söylemden bozarak,

“*Kim öğretti kız sana bu güzel gözleri*” s. 38

Bu dize bildiğimiz “Kim öğretti kız sana bu güzel sözleri”nden bozularak yapılmış olmalı. Güzel.

“*Koyu yürüdün, bulut izlerine elledin*” s. 34

Burada bilinen “elledin” sözcüğü “dokundun” anlamında. “Koyu yürüdün bulut izlerine” evet, olabilir. Yürünen bulut izlerine dokunmak, ellemek...

“*Üç keredir yağmur usulca, batar batmaz gün*” s. 16

Bu dize tek. Dizeyi okurun tamamlaması gerekir, dilde bu tür aramalar, şairin bizi götürmek istediği yere götürme isteği nedeniyle olur, kendimizce tamamlayıp, dizeyi seveceğiz. Eksiltili bir söylem bu. Hani “gün batar batmaz yağmur usulca üç kere yağdı” demiyor, bir beklenti ekliyor şair sözcükleri dizimiyle. Şöyle bir cümle: “Gün batar batmaz üç keredir yağmur usulca yağdı.” Bu benim okuma arayışlarımdan biri.

“*Gökyüzü için kavilleşelim bu sabah*” s. 34

Burada önceden bilinen “kavil” sözcüğü “buluşmak için sözleşme, anlaşma” ki, “buluşma” sözcüğünü de kullanmış Musa Öz başka bir şiirinde, Bilirsiniz “kavil” sözcüğü bizi birden Karacaoğlan’a götürüyor. “İlk akşamdan vardım kavil yerine / Öne gördüm kömür göznlüm gelmedi” der Karacaoğlan bir şiirinde. Burada bir yanlışlık yok, bazı sözcükler bizi çağrışımı ile ilk kullanana götürür, o kadar.

Karacaoğlan adı geçen şu dizeleri de alalım:

“*Karacaoğlan Türkçesi göğsün kolların*” s. 40

“*Karacaoğlan mı baktı nereden geliyor güzelliğin*” s. 40

Anladığımız şair Musa Öz, Karacaoğlan’a büyük bir saygı duymaktadır, onun şiirinden beslenmesi de en doğal hakkıdır.

Musa Öz, şiirlerini tek dize ile, çokça iki dize, yine üç ve dört dizeli öbekler biçiminde kurmuş. İlk şiirleri genelde ikişerli dize biçiminde. Bu biçimi ile şiirleri hem sözcükleri ile hem biçimiyle şairini bulduruyor.

“*Çiz*” sözcüğünü kendine özgü biçimde kullanmış, görülebilir açıktır. “*gökyüzünü çiz*” s. 21, 25, 26, 38...

“*Koyu*” sözcüğü, üzerinden, koyu gölge, koyu renk, koyu çorba... bilindir.

“*Sütlerin koyulaştığı*” s. 13.

Bu kullanım, Musa’nın yaşantısından, yayla çocuğu Yörük oluşundan gelmekte. Çünkü süt, güz aylarında hayvanların yediği kuru bitkilerden olsa gerek, süt koyulaşır. Oysa ilkyazda süt daha bir su gibidir, çünkü çayır çimen yeşildir, suludur.

Buraya iliştirelim, “kekre” sözcüğü, kamaşma” sözcüğü de ayrı bir dikkat çekiyor Musa Öz’de. Yine Antalya adı da kaç yerde geçiyor,

“*Antalya ateşi yakarsa kırların derisini*” s. 17

“*Kayrak iç tarafında Antalya*” s. 19

“Aksu hep boz bulanık akmaz ya “ s. 24

“Güneşli şehirdir Antalya taşına toprağına dokunulur” s. 29

“Antalya sokakları dallı çay inceliğinde” s. 35

Buraya,

“Uçuşurdu pınarlar gökçe Sanlı Yaylasında” s. 13 dizesini de ekleyelim. Sanlı Yaylası ve Bozburun adları şairin çocukluğunun anayurdu olmalı. Bozburun Dağı yöresinde Sanlı Yaylası çünkü.

“Kar getirirdik biz Bozburun’ın eteklerinden” s. 13

Bozburun ve Sanlı Yaylası, Antalya içinde Musa Öz şiirinin mekânlarıdır.

Sayfa 46’da iki dize: “Senden bir şey istesem güzel kız / Bulur buşurur verir misin” diyor. Buradaki kullanımda “bulur buluşturur” biçiminde konuşma dilimizde olmalı, ben bulup buluşturup biçimini biliyorum ve kullanıyorum.

Şiirde folklorik öğeler, diyelim ata sözü, deyim... aslında şiire az şey katar, çünkü onlar işlenmiş, kalıplaşmıştır, donmuştur biçimi içinde, halkça da kullanılmaktadır. Bakınız, ama bu kullanımı sevdim ben:

“Kuşlar giyinip gelir iki dirhem bir çekirdek” s. 46

Burada “iki dirhem bir çekirdek”. Sakın, insan giyinir iki dirhem bir çekirdek, demeyiniz. İşte şair kuşları giyindirmiş ve güzel olmuş.

“Titrek günışığı eğilip eteğini düzeltir” s. 47

Kim eteğini düzeltiyor, Ayşe kız değil, günışığı eteğini düzeltiyor.

“Beyaz sapkalıdır yaz, sesiyle uzundur” s. 47

“Dalgın allıklılarıyla gelir Antalya’ya yaz” s. 48

“Güneşi sevdayla toplardık Toroslarda

Ak bulutları gül bulutları” s. 104

Yine de ben şu iki dizeyi de ekleyeyim:

“Aşk içerir yoğun olarak kadınların bedeni” s. 55

“Aşk yüreğin tozudur, kuşun gagasındaki ot.” s. 56

Şiir okuma, bir mecaz bilgisi gerektirir. Şiir düzyazının anlam iletiminden, düşünce iletiminden, günlük haber iletiminden farklıdır. Anlam iletimini tam olarak düzyazı görev edinir. Sözcükler konuşma dilindedir ama sözcüklerin dizimi ile elde edilen, herkesin “tamam bu” dediği anlamı aşan bir şeydir elde edilen. Şiir bilinene bağlı kalamaz, bilinene yetinemez. Şiir sözcüklerin şairce dizimiyle bir büyü edinir, o büyü ki şiiri düzyazıdan ayırır.

Şiirin bize taşıdığı, her okuyucuya göre ayrı tatlarda olabilir. Okurun donanımı ve yaşantı zenginliği ayrı tatlara nedendir. Şiir için dilde, “Asıl mesele söylemek istediğimiz şeyi, kullandığımız dilin imkânları dahilinde en mükemmel şekilde söylemektir. (...) Mükemmeliyet, şairin kullandığı dilden âzamiyi koparmasıdır.” der, Cahit Sitki, *Ziyaya Mektuplar*’da, s. 71. Bu ölçütle bakarsak şiirine Musa Öz bunu başarmış mıdır, evet.

Musa Öz, Antalya’nın Serik İlçesinin Hasgebe köyünde doğmuş 1959’da. Antalya’nın kırsal kesimidir bu yöre. Doğanın bin bir yeşilliği. Kar, soğuk, hayvanlar, gece gökyüzünde yıldızlar... Sanlı Yaylası, Bozburun, buralar çocukluğunun coğrafyasıdır Musa Öz’ün. Devebeli, kızıl alıçlar, Çukurca elmaları, takkeli çavuş kuşları, arı kuşları, kumru, alıç, dişbudak, reçine, patika, kırlangıç, güz ayları, bağbozumu...şiirine bu coğrafya (mekân) olarak girmiş.

MERHABA

Merhaba, gözümü kamaştırın sokak lambası

Merhaba, şehrin uzak ışıkları

Merhaba, amaçsızca yol alan arabalar

Merhaba, evime gelen yokuşlu yol

Merhaba, gecenin sessizliği

Merhaba, bu sessizlikte karşı caddeden geçen yaşlı adam
Merhaba, esen rüzgâra kapılıp burnuma gelen enfes kömür kokusu

Merhaba, soğuktan kaçarcasına koşan üşümüş kardeş
Merhaba, balkonda elindeki sigarası kendine gereksiz bir karizma katan kadın

Merhaba, ıssız sokaklar

Merhaba, bu sokakların bekçileri; kediler ve köpekler

Merhaba, sadece üşüdüğünde varlığını hissettiğim kulaklarım

Merhaba, soğuktan uyuşan parmaklarım

Merhaba, yolu bu acizin yakınından bile geçmeyen ilham

Merhaba, acımasız gece

Sadece ve sadece merhaba...

Acı Sarısı, Klaros Yayınları, Ekim 2020. Son şiirleri başa alınmış ilk şiirleri son bölümde.

Kitap içi: *Yüreğimin Kuşu Dikenlere Konar* (1978-1981), *Hareli Yazlar* (1981- 1995), *Elâ Şiirler* (1995-2007), *Bir Mendilin Solduran Hatırası* (2008-2018) şeklinde düzenlenmiş. *Hareli Yazlar* (1978-1994) kitabı Akdeniz yayınlarınca daha önce yayımlanmıştı Antalya’da.

Musa Öz, Çokça ama çokça Ramis Dara beğenisi ile *Akatalpa* şiir dergisinde şiirlerini yayımladı, bir *Akatalpa* şiiridir belirtmeliyim.

Acı Sarısı, kitap bütünlüğü ile *güz* sözcüğünü bazan *sonbahar* sözcüğünü, *yaz* sözcüğünü, *sarı* sözcüğünü kullanarak bir sıcak iklimi, yeşil, ışık, meyvelerin olgunluk, yaprakların sararması... bütünlüğünü, şiirlerin tümü bu bütünlüğü duyumsatıyor okura. Musa bu şiirleriyle ışık, aydınlık bir coğrafyanın, diyelim Avrupa’nın kuzeyi değil, kutuplar değil ya da Orta Asya değil de Akdeniz ikliminde yaşadığını çok etkilence hissettiriyor. İyi bir şiir okuru onun İtalyan ya da Fransa ya da İspanya’daki şairlerle aynı coğrafyayı paylaştığını, şiirlerinin Akdeniz iklimi insanların yaşamı şiirleri olduğunu anlar. Her şiire yedirilmiş bir seveda, aşk, Güneyli insan davranışı okuyana dokunur, okuyanda içselleşir. Bütün şiirler böyle bir hava taşıyor. Bıkıp usanmadan böyle bir havayı soluyoruz. Bir dizesi bile yetiyor size şairi duymak, anlamak, onu tanımak için. Zaten şiirleri tek dize ya da iki dize biçimini benimsemiş. Üç, dört dizeli bölümler olsa da çoğu tek dize. O zaman Musa Öz için dize şairi diyebiliriz. Sizin de bildiğiniz birkaç sözcüğü belki de şu ana kadar kullanmadığımız tatlarda kullanmış, zaten bir şairin işi, var olanı olduğu gibi bize getirmek değil, onu kendi prizmasından (Necatigil söylemiyle) geçirip bize kendini de kattığı yeni olanı getirmektir. Elâ Şiirler bölümünde “elâ, mayhoş, kekre” sözcükleri belki de bilmediğimiz, kullanmadığımız tatlarda. Okuyunca tadacaksınız.

Musa Öz şiiri, yaz dolu güz dolu Akdeniz dolu ille de aşk dolu acı sarısı olsa da!

Fahrettin KOYUNCU

Payıma Düşeni Yaşıyorum

Payıma Düşeni Yaşıyorum (Boy Yayınları, 2019) Hüseyin Çomak'ın ilk şiir kitabı. Kitaptaki şiirleri başka şeylerle boğmuş Çomak: Şiir kitabının başına "sunuş" ve "önsöz", sonuna ise bir "anı-öykü", şiirli çizimler ve karikatürler, üç değerlendirme yazısı, bir de teşekkür yazısı koymuş. Şiirleri araya sıkıştırmış, adeta boğmuş. Bunlar, bana göre eksiler, geçiyorum ve şiirlere geliyorum. Birinci Yeni (Garip) şiirinden mülhem az sözcüklü, kısa şiirler var *Payıma Düşeni Yaşıyorum*'da. Bir eliyle Garipçilerin, diğer eliyle de çocukluğunun elinden sıkı tutuyor Çomak bu kitaptaki şiirlerde. Şaşırtmalı, gülümseten -bazen de hüzünlendiren- şiirler. Çomak, şiirin son birkaç dizesinde diyor diyeceğini. İlk dizeden asıl söylediğini söyleyeceği dizeye, dizelere kadar bir anlamda "yol yapıyor": "*Uzaklarda bir ev/ Evin bacasında duman/ Teyzeler ekmek ediyor olmalı/ Bezdirme/ içine/ kuru peynir/ elime tutuşturulan/ Öyle çok acıkmışım ki,/ tutmayın beni/ Çocukluğuma gidiyorum/ Yüreğimdiki patikadan.*" Görüldüğü üzere bir âni ya da görüntüyü dizeleştiriyor Çomak. Şairin çevresinden kişiler (s. 14, 15), hayattan çekilen fotoğraflar (s.18, 20) ve en çok da çocukluk, *Payıma Düşeni Yaşıyorum*'daki şiirlerde karşımıza çıkıyor. Bunları şiirleştirirken eskinin tecahül-i ârifini selamlayan bir "bilmezlenme"den yararlanıyor Çomak. Çocukluğa duyulan özlem ve çocuk saflığı da hiç yitmiyor Payıma Düşeni Yaşıyorum'dan: "*Uç! Uğur böceği/ çok uzaklara uç!/Köyüme uç!/ Ama artık/ bana ayakkabı getirme/ istemem!/ Bana çocukluğumu getir.*" Hüseyin Çomak, şiiri hakkında ne dendiğine yoğunlaştığı kadar şiirin "yapım"ına yoğunlaşır, kafa yorarsa güzel ürünler ortaya koyacaktır.

*

Ömür Kadar Kısa

Ömür Kadar Kısa, Hüseyin Çomak'ın ikinci şiir kitabı (Boy Yayınları, Mayıs 2020). Kitabın alt başlığı "Haiku Tadında Şiirler". 96 sayfalık kitapta 120 "haiku tadında şiir" var. Çomak'ın bu kitabının düzeltisini ben yaptım. Çomak ilk kitabına olduğu gibi bu kitabına da bir "önsöz" koymuş. Burada haiku hakkında bilgi veriyor, kitap için neden "*Haiku Tadında Şiirler*" alt başlığını kullandığını açıklıyor. Özetle, haikunun biçimsel kuralına (5-7-5 heceli üç dize) uymadığını, bu nedenle şiirlerine haiku demediğini, ancak şiirlerinde haiku tadı olduğunu belirtiyor. Çomak'ın üçlüklerinde de haiku da olduğu gibi anlık doğa izlenimleri var. Şair kimi zaman bir ağaca, kimi zaman bir kuşa, bir sürüngeneye ya da bir mekâna -örneğin evin bir bölümüne- bakıp anlık izlenimini üç dizeye aktarıyor. Çocukluk anları, çocuksu ya da çocukça bakış, *Payıma Düşeni Yaşıyorum*'da olduğu gibi bu kitapta da ön plana çıkıyor: "*Göğün göğsünde/ Emzikteki çocuktum/ Siz görmediniz.*" Hüseyin Çomak'ın Haiku tadındaki şiir yolu şimdilik düz gibi görünüyor. Yazmaya devam ederse göreceğiz.

*

Maviye Hariçten Gazel

Maviye Hariçten Gazel, Mehmet Genç'in beşinci şiir kitabı (Dorlion Yayınları, Mart 2020). Yetmiş dokuz sayfalık kitapta elli iki şiir yer alıyor ki bence bu sayısı çok. Mehmet Genç, Maviye Hariçten Gazel'de daha çok "tahkiye" (hikâye etme) yöntemine başvurarak kuruyor şiirlerini. Mesajı önceleyen didaktik şiirler yazıyor. Öğreticilik ön plana çıkınca imge ve lirizm de maalesef ikinci planda kalıyor. Tabii bu bir genelleme, bu tespitin dışında şiirler de var kitapta. İroni de

ÇİRKİNİM

bir güzel adını bağışlar
bir çirkin canını

çirkin can
güzel candan eder

güzellik gelip geçer
nice canlar gider

cana yakın çirkin
her güzelliğe değer

üç kuruşluk dünyada
benim güzel çirkinim

Genç'in bu kitabındaki şiirlerde dikkati çeken bir nokta: "*Duydun mu yâr?! güzelim iletişim çağında/ birinciliği müziğe vermişler/ oysa aslı şiirdir tüm şarkıların*" (s. 44, Hadi Gel). Şair, şiir, aşk, seveda, deniz, dünya halleri, savaş, barış, İzmir, köken bilgisi (etimoloji), adalet, İstanbul, Genç'in şiirlerine konu olan kavramlardan bazıları. Yâni, hayat gibi biraz kalabalık Genç'in şiirleri, her şey var. Bence hicvi de denemeli Mehmet Genç.

Sanırım şiiri oraya doğru gidiyor.

*

Şiirin Mor Kanatları

Şiirin Mor Kanatları (Mühür Kitaplığı, Nisan 2017), şair Bircan Çelik'in deneme-inceleme kitabı. Yazıların çoğu, 2015, 2016, 2017 yıllarında dergilerde yayımlanmış. Bir yazı da 2013'te. Yazar, kitabın "Önsöz Yerine" adlı yazısında, "*Yazıların ortak bir tematik yapısı yok.*" (s. 13) dese de kitap okunduğunda buradaki yazıların sekizinde, yani yarısından fazlasında ortak noktanın "şiir ve kadın" olduğu görülecektir. Yazar, ele aldığı kadın şairleri ve eserlerini incelerken doğal olarak kadın, kadın şair, şiirde cinsiyet gibi konulara da ışıldığını tutmuş oluyor. Ele aldığı kadın şairlerin şiirlerine, onların kadın olarak bakışının nasıl yansıdığını değerlendiriyor: "*Bu nedenledir ki (Sennur) Sezer, hayatta durusuyla dişil cinsiyetli öznedir... kadın erkek kavgasının üstünde tutarak insanı, sosyalist sanat ve edebiyattaki duruşuyla oluşturduğu şiirleri yoğunacaktır kavgayı.*" Çelik, kadın şair konusu dışındaki yazılarında da ele aldığı konuya farklı bir yaklaşım ile bakarak yeni şeyler söyleme yolunu seçmiştir. Bunu yapmak için de konuyla ya da söz konusu şair, yazarla ilgili önceden söylenenleri bilgi olarak kenarda tutmuş ve yaklaşımına dayanak yapmıştır: "*Edebiyatımızda, özellikle 1990'lı ve 2000'li yıllarda, dişil dilin (şiirde ve diğer yazın alanlarında) baskın olduğunu görmekteyiz. Evrensel görgüleriyle eril dilden arınmış bir şiir yazıyor şair kadınlar. Kadının şiirdeki parlayan bu yıldızı, var olan egemen zihniyeti adeta şaşkına uğratmıştır; çünkü kadın, 'birey' olabilecek donanımına ve görgüye sahip konuma gelmiştir.*" (s. 41) *Şiirin Mor Kanatları*, şiir ve şair üzerine kafa yoran bir şairin deneme-inceleme yazıları kitabı. Şiirle ilgisi olanların dikkatine sunmak isterim.

AYNI NAKARATTA YİTİRİLEN OĞULLAR

Gültekin TEZCAN

2017 yılında yayımladığı *Ecza Kışı* kitabıyla Attilâ İlhan Edebiyat Ödülleri'nde İlk Kitap Şiir Ödülü'ne layık görülen Oğulcan Kütük, 2020 yılı içerisinde '*Oğlan Çıkmazı*' adını verdiği ikinci kitabını şiir okurlarıyla buluşturdu. Kitap, her biri bir taş güncesi 20 şiirden oluşuyor ve ilk okumam sonrası hâlâ, kitabı tekrar tekrar elime alıp, bazı dizelere, bazı imgelere ve özellikle ve özellikle; geçmişinde babasıyla ilişkisi her daim duvarlar arasına sıkışıp kalmış, gürültüye ve yalnızlığa boğulmuş bir yetişkin olarak 'Eski Evler Nakaratı' adını verdiği o etkileyici şiire göz atmadan yapamıyorum. Bu yazının konusu da işte bu şiir, bu şiir özelinde babalar ve bu kurak kucakta bir türlü boy veremeyen oğullar üzerine...

'bu yorgunluk başkasının baba' diyor şair daha ilk dizede ve ben, bu topraklardaki her bir babanın nasıl da birbirinden ayrı ama nasıl da birbirine bu kadar benzeyebildiğini düşünüyorum. 'Büyük gölgeler'in karanlığında, her şeye yetişen ama oğullarına yetemeyen 'uzun kolları'nı onların. Oğulcan Kütük, kendi babasıyla, üç zamanda da hesaplaşma içinde geçirdiği her bir anını, dize dize önümüze döküyor. Şair, bütün umutlarını tükettiği o yerde, 'denizde bir zerre gibi kalan' babasına 'ama ben buradayım, alnımı işaretle/ anlat neresinden kıyılı bir oğul' derken, şiiri elime aldığım her an, oğlunun kaderine kendi lekesini düşürmeye ant içmiş bütün babaları düşünüyorum ben de.

Oğullarına kıyan babaları... 'ellerin yok, ne üstüme devlet ne merhamet kardeşime' dizelerinin anlattığı çoğul yalnızlığı, bırakılmışlığı. Öyle derin bir acıya yoldaş arıyor ki şair, o 'buradayım' dedikçe, sen de, orada olmayan bir baba için, orada olmayan her baba için, bir kere daha hesap soruyorsun sonraya, şimdiye, geçmişe. Her dizede çocukluğundan bir parça daha bırakıyor gibi şair. Büyüyor ama eksilerek... 'hâlâ yemlerken öldürdüğün kuşlar duruyor aklımda neden' diye sorması boşuna değil. Çünkü o kuş, kendisinden başkası değil. Benden ya da senden başkası değil. Kitap elimde, takılıp kalıyorum bu dizeye. Kendi babamdan düşüşüm geliyor aklıma. Kendi babamdan kendime düşüşüm...

Babalar neden bu kadar uzak diye soruyorum bir sevgiye. Neden bu kadar mesafede, ve neden sert rüzgârlara benziyor sözleri bile. Şair de soruyor şiirinde: 'imkân mı aradım ihtimal mi savurduğum cüzamlı bakışta' diye. Ben yine, imkânları alıp götürren, ihtimallere sınır çizen her bir babayı düşünüyorum o dizede. Çünkü bir baba en çok da oğlunda cezalandırıyormuş kendisini bile isteye.

Ama baba yine de baba. Köksüz bir ağaç gibi duruyor orada. 'Gölgesi odalara işlemese' de orada. 'biraz hınç, kalbe tortu' da olsa orada. Bunu öyle iyi biliyor ki şair, şunu yazıyor şiirinin en muazzam satırına: 'kalk duvarları boyayalım, hiç olmazsa çatlakların rengi değişsin'. Hep böyle değil midir bu? Bir yaştan sonra, çatlakları boyama işi değil de nedir babanla aradaki. Yok olmaz o evin her bir çatlağı, en fazla rengini değiştirirsin kendini avutmak için.

Güz gibi dökülüyor şair her bir satırda. 'hem çok sahici hem cümlem yalan' diye yazıyor. Soruyor babasına, dinlemek istiyor, duymak istiyor, anlatsın istiyor ama bir yandan da kaçmak istiyor ondan, gözünü açtığı ilk andan beri dünya denilen bu mezada. Öyle derin bir yara ki şair, öyle karanlık ki onu içine çeken kuyu 'kurtulacak bir pencere yaptım/doğarken gerdiğim saydam boşluktan' diye bitiriyor şiirini. Çünkü bu topraklarda baba denilen her yara, bir rahme düşmekle açılmaya başlıyor.

Levent KARATAŞ

YEŞİM

uhrevi işler kaldı bana
dünyalık geride kaldı

kaçırdığım trenler gibi
karanfilleri denize attığım gençliğim gibi
imkânsız hayaller gibi aşkta
hevesim içimde kaldı

ölen kedimin bedduası tuttu bana
Yeşim beni affet.

Mart sonu, 2021 / Taksim

Hızır İrfan ÖNDER

KISA ŞİİRLER

HAİKU OKUYAN MEHTAP

Japon kızlara
haiku okur mehtap-
çimenler ıslak!..

UTANGAÇ

ayçiçekleri
baygın baygın bakıyor
güneş utangaç...

GÜL KOKAR ÖLÜM

bir gün sonlanır
güneşin saltanatı
gül kokar ölüm!..

Şerif TEZGÖRENLER

AH

Bir günahsız keçinin inadısın bil
Dağı yalayıp açmış gelincik
Yaprak yaprak titrediğinde dalda kayısı
Pervasız pencere ve ayın dudaklarında
Işık ışık titrediğinde ay yaprak kımıltısız
Kımıltısız doğa yeşil ve pürüzsüz
Bir inatçı keçinin inadısın bil
Örtmüyor sesinin hayali unutkanlığı
Unuttum/n unutkanlığı
Bir akşamsefası dizlerimde açmış yasemin
Dizlerinde ah yırtmıyor göğü ayaz
Bir günahsız keçinin inadısın bil
Bölünmüş uykulardan paramparça yastıklara
Perşembesi kaçmış bir Cuma
Cuma ki ibadetim cumartesiye ah
Şarabın kızılında
Gri bulutlar gökte yağma
Limon çiçeklerine ahın ah yıldız
Ahın veba ahın ah ahıma

Osman Serhat ERKEKLİ

907.

Ölüme hazırlık yapmalı geride kalanlara fazla eşya bırakmamalı.

908.

Kuşlar kuru dallardan yuva yapmayı; insanlar yemek yapmayı nasıl öğrendi? DNA ve içgüdü öncesiz mi? Edinilmiş tecrübeden öte bir potansiyel mi? Tanrıyı inkar güç ...

909.

Ev yıkıldı. Rutubetli evlerde süründüm. Hayatımızda keşkeler var dedi Ozan Öztepe ve avuttu. Belki de kaderciliğin öngördüğü gibi her şeyde bir hayır vardır.

910.

Bizim kuşaklardan hiçbir şair önceki ustalar kadar tanınmadı, okunmadı. Ve bizim ömrümüz onların vesayeti altında geçti.

911.

Televizyona bakınca kendimi ilkokulda gibi hissediyorum. Mimar Sinan hakkında bir program ve Yücel Kayıran'ın Doğan Hızlan ile söyleşisi iyiydi TRT 2'de. Potemkin Zırlısı da... Belgeseller... İpek yapımı; zeytinyağ sıkımı...

912.

Bilgisayarın icadı kalabalık nüfusa tam zamanında yetişti. Hususiyetle internet ve on-line sistem.

913.

Şimdi sokaktan cenaze arabasıyla geçen şu tabutta olmak da var. Bütün dertleri unutturuyor.

914.

Santur sanatçısı Sedat Anar *Ürperişler Kitabı*'mı okuyormuş, beğenmiş, gurur duydum.

915.

26 Mart 2021. Sevil Avşar'ın denemelerini topladığı *Trajik Ekran Çağı* adlı kitabı yine Vedat Akdamar sayesinde Artshop yayını olarak çıktı. Bu denemelerin çoğu daha önce *Akatalpa*'da yayımlanmıştı.

916.

Türkiye'nin yokluk zamanları. Gelibolu'da, kasabada sınıf arkadaşım Jânâ'nın babasından bayat yımirtayı ayırt etmeyi ve zeytin yapmayı öğreniyorum. Yine o ailenin Tekirdağ'daki sakız imalatçısı akrabasından kazandığım çalar saati istiyorum. Şimdi nostaljik filmlere mevzu olan münasebetler. Ha bu arada Ozan da anne evinden Gelibolu'lu.

917.

Geçen yaz dutu kesen karşı apartmanın görevlisi duvar kenarındaki otları yoluyor. Şehir hayata karşı.

918.

Hüseyin Peker'in Toplu şiirlerinin 2. Cildi; Suca Dünder'in son kitabı çıktı. Bugünlerde hasta olan Suca Bey'in kitabında Zeynep Aliye'nin, Oğuz Özdem'in ve Vedat Akdamar'ın büyük emeği var.

919.

Serdar Koçak çok yalnız ve çok içiyor. Tokgöz'ler ailecek korona geçirmiş. Cengiz Kılçer'in kayınbiraderi koronodan ölmüş.

TERLEYEN KAYA

Oturup yol kenarına fal bakardı kızlar
Kimisi eliyle bastırırdı göğsünü
Gün doğardı gün içine
Alıp gitmiş hepsini zaman
Kül yağmış papatyalar üstüne

Bir kaynak suyu olacaktı
Menekşeler arasından akan
Gülüşünü hatırlardım
Işık oynardı içinde, ayağında serçe
Eğilsen içmeye aynadı yüzünde
Kurutmuşlar

Terleyen kayada güneşlenirdi kertenkele
Yanmazdı derisi
Unuttuğumuz sesleri dinlerdi, geçmiş,
En çok da çığlığı!
Salgısına tutunurdu salyangoz
Gölge tarafı yosundu kayanın

Yeşilin tonlarıydı yukarısı
Çayır nergisi, dağ lâlesi, mor sümbül
Göge baksa kanatlanır insan
Başını alıp gideceğin bir yerdi
Uzanıp bir defne gölgesine
Kendini dinle,
Düş kur gelecek günler üstüne
İstersen çık tepeye
Donanmayı karşıla, Aşil'i
Zehir dökmüşler köküne dağların
Düşecek dış gibi sallanıyor kayalar

Portakal bahçesiydi taş ocağı
Yan tarafı limonluk
Çiçeğini beklerdi dalında turunç
Bir ışması olur ki ay ışığında
Unutursun yıldızları
İçinde büyürdü gökyüzü
Bir gece sökmüşler şafaktan önce

./.

Kızgın kum sıcaklığında toprak
Bir taş atsan dağılıyor
Pas tutuyor yatağında sular
Bu çürüme niye gözbebeğinde
Bugün uzayda aradığımız bir ayak izi,
Bir yeşil yaprak
Tutkusu bitmez bu sonsuzluğun
Bütün endişem,
Mavi mercan, karanfil kokusu!

10 Nisan 2021

Uluy Koçak GÜVENER

KOKULU DUMAN ORMANI

Sabahla akşamın birbirine en yakın anında
Ellerinle yokluyorsun insan ormanında ağaçları
Hâlâ yeşerecek olan var mı diye
Hiç usanmadan

Zeynep KARACA

PIKSEL UZAKLIĞI

Yüzün yakın değil uzak yüzün
Elimi uzatsam dokunuyorum
Ama bu fotoğraftaki yüzün
Yakınlaştıkça, bir kalp mesafesi
Belki bir etki olur, damar boyunda
Bir kalabalıktan mı kalkmış
Bir yerden yorgun dönmüş de
İçindeki neşeyi yüzüne mi bırakmış
Kahve mi içilmiş yoksa başka bir şey mi
Bir hatıraya mı tutunulmuş
Yoksa hatırasız bir yazgı mı
Elimle tutamıyorum
Elimle yakınlaştırıyorum sadece
Anlamı burada değil yalnızlığın
Anlamı bir ağaç kovuğuna gizlenmiş
Aşkını nereden tanırız, hissedişinden mi
Elimle yaklaşmıyorum yanılığa artık
Sadece kalp yeter belki
Bir iki bir iki şimdi sürpriz
Bunu da böyle anlamayalım
Yarısı hiç okşanmamış yanak

Sevda ALTINKAYA

UNUTULMUŞLUĞUMUN GÜZELLİĞİYLE DİR

Unutulmuşluğum vardır, güzeller güzeli
Kaygılı ve sert yüzlerde telaşsız duran
Siz şair olursunuz geceleri
Geceleri ve kuşukları ağırlayan zaman dilimleri
Biz ağzımızda bir duayı çiğniyor oluruz

Unutulmuşluğumun güzelliğiydir yabanda bir alıç ağacına
rastlamam
Göğün aldanmışlığıdır bulutsuz havada yağmuru
karşılamam
Siz şair olursunuz yağmur önceleri
Uçakları anlatırsınız, dengesi bozulan iklimleri
Biz kurak tarlalara buğday ekiyor oluruz

Söğüt ağacının aydınlığıdır gölgemin kurşun geçirmez
teni
Tenimde arzusunu yitirmiş kadınlar için açık bırakılmış yara
izleri
Siz şair olursunuz yakama kavuşmadan gömlek düğmeleri
Biz sevilmeyen kadınlara aşkı anlatıyor oluruz

Orhan EMRE

DÜNYANIN SONU

1. gün: küçük bir öksürükle başladı her şey.
  2. gün: direniş!
  3. gün: sonu dünyanın...
  4. gün: gövdemi kemirmeye çalışan virüs,
  5. gün : şimdi de beynimi ele geçirmeye çalışıyor...
  6. gün: bütün kaleleri zapt edilmiş memleket gibiyim.
  7. gün: heyhat!
  8. gün: seçil sabaha kadar başımda bekledi,
  9. gün: ateşim varmış: 37.9.
- sonsuz evrenler gibidir içi insanın-
10. gün: soluğum kanatları kırık yalnızlık.
öğreniyorum akciğer devrimini: sanıyorum o
lekeler hiç çıkmayacak!..

Emre EROL

ÖZLEM

Her nefeste bir hayat saklı,
Her adımda bir fotoğraf.
Yürüyor kalbim dünyanın her karışını,
Tekrardan öte yeni bir şarkı için.
Görünmez hikâyeler ve yasak ölümler,
Gerçek yaşamlar ve yalan ayrılıklar.
Birisini için ilk ve son, diğeri için yepyeni;
Onun için sebebi, öbürü için herhangi biri;
Hiçbiri için dünyevi, ikisi için de sahtesi;
Bu iki adımlık yerkürede yalan belki de hepsi.
Düşünceler kaplar bazen bedenimi
Ve bırakmaz gerçeğim peşimi;
Zamanın her noktasına karışıp
Uzayın her saklısına dokunur zihnim
Ve bir süre için yakalar gizemi.
Mükemmel aşk şarkısı yoktur belki,
Belki de eksik olandır uhrevi.
Dönüyor yavaşça güneşin etrafında evim,
Topluyor tüm kaçak adımları merkezine;
Birkaç eski fotoğraf saklı içinde,
Karşılıklı alınan son nefesler bir de.
Belki yalan bu iki adımlık yerküre,
Ya da tek gerçek aşk gözlerimde.
Bakmanın ve görülmenin doğası,
Hayattır belki hep yalan sanması.
Deli gönlüm artık hasrete alıştı,
Sarhoşluğunun nedeni her aşka özlemi olması.

Mine ÖMER

VARDİYAMIZ GÜNEŞ

Hasan Hüseyin Korkmazgil'e Mektup

kuşların ihbarı:

evrende kanlı bir yıldız Dünya

damla damla akar kentlere kadın cinayetleri

her yer kan fırtınası

göğün kapılarını açın

karanlıklar derin suçlar tükürür

duvarları sağır kentlerin uykuları ağır

gürültülü bıçaklar yırttı

güneşin ve toprağın tenini

yalnızlık en büyük kıyametmiş Ustam

kan örtüsü ufkun yüzü

ağıtlar ölü kadın yüzü ağlar

düşünmek hayat meydanı

göğsümde birkaç gökyüzü birkaç düş

bu yara kimin ikramı?

duvarları sağır kentlerde uykular ağır

Serkan ÖZER

KAPALI ZARF

bir kuş götürecektir seni
biliyorum göğeyi dokunacak
ne kadar çok yazdıysam
o kadar çok ağlayacaksın

ömür uzun olsa neye yarar
siliniyorum zamandan
ne kadar çok öldüysem
o kadar çok yaşayacaksın

bir suya yazılacağız seninle
biliyorum üstümüzü ıslatacak
ne kadar çok kuruduysak
o kadar kabuk kırılacağız

Nesrin BULDUK

YONTU

Taş yontmalardan çıkarıyorum insanın ruhunu
ruhumun taşlarını yontuyorum gizlice

ruhumun incilerini mi çalmışlardı gizli günde
bir akarsu sesiydi ağıtım
yönü çalınmış bir akarsu

yönü çalınmış bir akarsu ağıtıydı oysa çağırın bizi
az mı kalmıştı köprüleri
birleştirmeye
kendimizi
belki de göremediğimiz kadar büyük taş yontmalarla
ki ruhunun incileriyle oluşturuluyordu tek tek
akarsuyun ruhu

taşımaları bizi
yontulmuş ruhlarımızla birlikte
tüm incilere

M. Mazhar ALPHAN

ASKIDA

İyiye kötüyü ayırmak mümkün değil
"Kötünün de kötüsü var" derler ya
Covid-19 un mutasyon hali
Hal hal değil iklimlerin değişmesi
Dost bildiklerim bu son zamanlarda
İklim şartlarına uyuyor hükümetler de
Kore bizden iyiymiş hadi canım sen de
Orada bir kişinin etrafında tüm halk dönüyor
Bizde nalıncı keserinin ete kemiğe bürünmesi
Biz bize benzeriz ezberlerimizin var yok hali
Ya hep ya hiç ayrılmış sütün kaymağı
Sür ekmeğine ye yiyebildiğin kadar devran döner
Tıksırcıya kadar z kuşağı tanığı durumum
Çok tonajlı gemiler boğazdan nasıl geçer
Kaçak var her devrin tarihinde
Karaya tosladığında anlar çocuklar
Kör göze yok mu çare
Şimdilik veresiye akıllar deftere yazdırırlar geleceği

Yayın Yönetmeni	: Ramis Dara	Katkı Payı	: 70 TL.
Prodüksiyon	: İhsan Üren, Zühtü Engüdar - Ersin Erdem, Zihni Engüdar, Yalçın Oğuz.	Posta Çeki ya da Banka hesabı	: Ramis Dara adına açılmış; 6025702 numaralı Posta Çeki hesabı ya da Yapı Kredi Bankası Mudanya şubesi (567) Hesap No: 72092839 IBAN: TR370006701000000072092839
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü	: Halim Çiftçi (Ömerbey Mah. Ş. K. Ahmet. Sok. Fidan Apt. B. Blok. Kat: 2, D: 5 – MUDANYA)	Yazıcı çıkışı	: Selman Kırtasiye, Kâzım Baykal Cad. No: 14, 16040 Osmangazi – BURSA
Yazışma ve posta kargo adresi	: PK 68 16361 Ulucami – BURSA		
E- Posta	: akatalpa@hotmail.com		
Yayın Türü	: Yaygın süreli yayın. ISSN 1305 – 7685		

Ocak 2000'de Bursa'da Ramis Dara, Melih Elal, Serdar Ünver, Ali Özçelebi ve arkadaşları tarafından kurulan şiir ve eleştiri ağırlıklı aylık edebiyat dergisi
Akatalpa (www.akatalpa.org), şair ve yazarlarının başışladıkları telifler ve bazı şiir dostlarının katkılarıyla yayımlanmaktadır.